

SZILASI LÁSZLÓ

[18.48: telefon]

(El nem hangzott beszélgetések anyámmal)

Naplóregény: zsoltosma és mantra (1. rész)

„Testében nincs erő, se vágy;
vak, néma és süket;
forog a földdel, mint a fák,
a sziklák és kövek.”

(Wordsworth)

„Másból se állna az egész életem, mint hogy mondani akarnék neki valamit.”

(Don DeLillo)

Anyám 2022. december 5-én halt meg.

Fél év múlva, 2023 májusának közepén megjelent az egyik könyvem csehül. Prágában, a Kunsthalléban éppen akkor volt egy kiállítás a bohémek mozgalmáról. Azon a tárlaton vetítették le Nan Goldin filmjét. Negyvennégy perc, hét-százötven fotográfia, zenélő, kegyetlenül pontos ütemű diavetítés. Sírtam. Azért sírtam, mert világosan látszott, mennyire akarja, milyen végletesen akarja mindenki a kielégülést. Mindenki egyesülni akar a másik emberrel, azal az emberrel, aki neki kell. És azért a másik emberért mindenki mindent megtesz. Ennek a működésnek az ábrázolása maga a részvét. A részvét az alaposan megvizsgált, néha alantas, gyakorta kirekesztett embercsoportot helyezi az egész emberiség lelkének helyébe. Szinte folyamatosan sírtam, és arra gondoltam, ez a film, ez a sok kép a mindenféle nemű emberekről talán még anyámat is meggyőzné. Már nem hívhatom fel. De írni írhatok neki, nem?

Anyám hetednapos adventista volt. Sokat olvasta a *Bibliát*. Az volt a véleménye, hogy a kettőnél több társadalmi nem parasztvakítás, a homoszexualitás pedig divat kérdése, önérdékből neveli bele a gyerekekbe a melegséget a többi buzi. Nem örültem ennek a vélekedésének, ahogyan sok más véleményének sem, nagyon fel is idegesített sok mindennel, mégis majdnem minden este felhívtam. 18.48: ez volt a közösen rögzített időpont. Néhány éve volt egy súlyos betegségem, naponta jelentenem kellett neki, hogy immár nincsen semmiféle bajom: ez volt az alapfunkció. Aztán erre ráépült a beszámolás feladata: különböző mélységekben, de általában elmondtam neki, milyen volt a napom. Bizonyos értelemben eleve úgy éltem, hogy este legyen mit elmondanom. Az estére várható beszámoló formálta az életemet. Mindez nem volt a terhemre. Most mégis veszedelmesen és átkozottul szabad vagyok. Valamilyen módon hozzá kellene szoknom ehhez az újsütetű szabadsághoz.

Az a barátom, aki bevezetett a *Harmadik híd* világába, valójában pártfogó felügyelő. Biciklizéseink közben sokat beszélt arról, hogy milyen bevezetni az embereket a büntetés-végrehajtás birodalmába, és kivezetni őket onnan. Jelen problémámat viszont nem igazán értette. *Anyád nyolcvannégy éves volt. Te nemsokára hatvan leszel. Miért vagy ilyen bohóc? Nem hívhatod fel, oké. De írni írhatok neki, nem?*

A hetednapi adventisták hite szerint az első halál után az emberek alvás közben várják Jézus Krisztus második eljövételét. A házaspárok úgy fekszenek egymás mellett a sírjukban, akár egy franciaágyban. Megnyugtató ez a pozíció. Nemsokára felébrednek. Ezért aztán, hitünk szerint, anyám ezeket az átíratokat majd csak az Apokalipszis idején olvashatja el. És aztán jöhet, vagy nem jöhet a második halál. Anyám egész életében a második haláltól félt. Az első soha nem érdekelte.

Elegánsan ment el, azzal a kispolgári választékossággal, ahogyan élt. Vasárnap vitték be a kórházba, előtte mindhárom fiát felhívta telefonon. *Hívtál, fiam? Én most bemegyek a kórházba. Majd hívlak, ha jobban leszek, drágám.* Másnap a kínaiban ebédeltünk a barátnőmmel a Passzázson. Ott ért utol az osztályvezető doktornő Békéscsabáról. *Sajnálom. Nem tudtuk stabilizálni az állapotát. Őszinte részvétem.* Sírva hívtam fel a testvéreimet. Nem lepődtek meg, mégsem akarták elhinni. Kisétáltunk a Dóm térre, a karácsonyi vásárba. A Fogadalmi templomban imádkoztam, nem is tudom, miért. A szerelmem nem tudta, mit kell ilyenkor csinálnia. Mondtam, hogy legyen mellettem, amennyit csak tud, hátha mondunk majd néha valamit egymásnak, vagy nem is tudom, kinek.

Nem sokat mondtunk, nagyon keveset. Lehet, hogy éppen ezek azok az elmaradt mondások. Az anyámmal folytatott, soha el nem mondott beszélgetések és telefonbeszélgetések szükségszerű ferdítései és elkerülhetetlen átíratok. Hátha segít, hátha, hátha.

•

2023. 05. 12. • Ezen a napon talán azt mondanám el neki, hogy a prágai könyvvásáron, Holešovicében bemutatták cseh fordításban a *Harmadik hidat*, az a címe, hogy *Třetí most* (tudod, az a hajléktalanos könyvem), bal oldalon egy Matt Damon-, egyben Jánossy Lajos-szerű (a te szempontodból mindegy, hogy kik ők) cseh kritikus, jobb oldalon pedig a csodálatos Pató Márta, a fordító ült, a szinkrontolmács egy üvegdobozban dolgozott, onnan tolmácsolt, szinkronban, nagyon zavaró volt, amikor én beszéltem, le is halkítottam a fejhallgatót, Jánossy Matt a 'harmadik híd' jelentéséről kérdezett, nem értettem meg, hogy náluk kackiás kis téma Trianon, Szegeden, az Oskola utcán van egy Trianon-szaküzlet, társasjátékok, kártyák, plakátok, térképek, gyufásdobozok Prónay Pál, Héjjas Iván, Ostenburg-Moravek Gyula és Francia Kiss Mihály arcképeivel, de a csehek röhögnek az egészen, akkor jött létre Csehszlovákia, már szét is váltak, mennyire vicces, este Rampusák sört ittunk, a hegyek 1962-ben kitalált szelleméről nevezték el, nagyon finom, aztán másnap elmentünk a Kunsthalléba, volt egy kiállítás a bohémek mozgalmáról, ott vetítették le Nan Goldin amerikai fotográfusnő filmjét, negyvennégy perc, hétszázötven fotográfia, zenélő, kegyetlenül pontos ütemű diavetítés, nagyon sírtam alatta, mert világosan látszott, mennyire akarja, milyen végletesen akarja minden elidegenedett és marginális ember a kielégülést, mindenki egyesülni akar a másik emberrel, azzal az emberrel, aki neki kell, és azért a másik emberért mindenki mindent megtesz, és ez az ábrázolás, ez a részvét az alaposan megvizsgált, néha alantas, gyakorta kirekesztett embercsoportot helyezi az egész emberiség lelke kínjának a helyébe, szinte folyamatosan sírtam, és arra gondoltam, ez a film, ez a sok kép a mindenféle nemű emberekről talán még téged is meggyőzne, lehet, hogy arra gondolnál, ez a Nan Goldin, meglehetősen, keresztény, iga-

zi keresztény, aki a csúnya alkotásaival, a vérző alakjaival, a véraláfutásos szemekkel mégiscsak krisztusi módon szeretheti az embereket, vagy ki tudja, mire is gondolnál, ha már (te is így látnád:) a hatalmas Nan Goldin műve nyilvánvalóan sokkal jobb az enyémnél.

2023. 05. 14. • Most arról beszélnék neki, hogy a Károly-híd előtti hídról lifttel lehet lemenni egy szigetre, ahol csak egyetlen élelmiszeres meg egy sörös hely van, etetik és itatják a népet a fából készült padokon, majdnem mindent leuralt a Pilsner Urquell, a műanyag repohár meg az angol nyelv, bennünket is leuraltak, ételt vettünk, meg két korsó sört, neki barnát, mert ő azt szereti, aztán csak ültünk, beszélgettünk, körberöhögtük a kiránduló svéd diákosztályt, szépek voltak, jól öltözöttek, nevetősek, majd minden tekintetben egyformák, olyanok, mint az a kibaszott osztály a *Még egy kört mindenkinek* című Mads Mikkelsen-es filmben (mindegy, hogy mi is az), mi lesz belőlük, mert gondoltuk nem nagyon van, véltük ittasan, fürdenek a *spektákulumok társadalmában*, bámulják a botrányos látványosságokat (mert hát az a világ, vagy nem, édesanyám, *ocsivi púcsaty*, Jaminában is így mondtuk), egy jókora sirály egy uszadék fadarabon áll, döglött madarat eszik ki a Moldva vízéből, hatalmas látnivaló, röhögnek a svédek, mi meg lassan elindulunk hazafelé, először a Rytířská 27. szám alá, aztán a Műstek metróállomástól a repülőtérre, onnan meg Budapestre, félünk az egészségtől, Prága a bátrak országa, Magyarország pedig a gyávák birodalmacskája (tudom, nem politizálunk, de azért baszhatjuk az egészséget, drága anyám), hosszú volt az út, pedig csak ötvenöt perc, szakadó esőben érkezünk Pestre, *heavy rain*, mondta a pilóta angolul, *nehéz eső*, a Liszt Ferenc Intézettől a Liszt Ferenc Repülőtérig, mondtam halálosan fáradtan, muhaha, és aztán csak néztünk, mert Szegedről épp a Bunkó Öcsi jött el értünk, a város egyik leghíresebb adócsalója, egy tuskó, egy tahó, egy tapló, *bundesliga-frizurában*, avagy *Vokuhilában* (vorne kurz, hinten lang: elől rövid, hátul hosszú fazon, ma *shullet* vagy *mullet* néven divatos újra), a feje pedig olyan alakú volt, mint a Pachycephalosaurusnak, a koponyájával verekedő bunkófejű ősgyíknak, egész úton egy szót sem szólt, éjfél után fél kettőre értünk haza, épp akkor, amikor elindultunk, a barátnőmnél aludtunk, művészlakás, nagyon dolgozik a forgatókönyvén, mindenütt kézírásos papírlapok és fényképek, ide nem ér el Bunkó Öcsi hatalma, ez a hely sokkal tömörebb, mint Prága hatalmas városa.

2023. 05. 16. • Ma talán azt mondanám el neki, hogy (igen, tudom, hogy felírtad magadnak a naptáradba, és tényleg most) kellett elmennem az MRI-vizsgálatra, kimentem autóval a város szélére, Leányszállás köz, az az utca neve (ez a különös szó a szlengben a 'börtöncella' ellentéte, talán a Csillagból sugárzott erre, ide jártam a pszichiáteremhez), de azt mondták, a beutaló más-hová szól, vissza kellett mennem, be, az Újklínikára, merthogy most már van Régi (ott még együtt is jártunk, amikor a kettes számú cukroddal üldöztük a gasztroenterológust), és van Legújabb klinika is (oda meg én járok egyedül, mert ott rendel a neurológus), hazavittem az autót, biciklivel mentem az Újba, az MRI-re, a mágnesesrezonancia-képképzésre, a pincében van a vizsgálóállomás, tizenegyre mentem, de mindig várni kell, Annie Ernaux *Leánytörténet* című regényét olvastam (ismerem a véleményedet, te egy gyáva nőpárti vagy, de ez az Ernaux tényleg feminista, Nobel-díjat is kapott, ebben a könyvben arra próbál visszaemlékezni, hogyan veszítette el a szüzességét 1958-ban – ne

mondjam, anyám, mert te sohasem értetted, hogy a szépirodalom miért nem szép mindig –, de a sperma még az orrlyukait is eldugította), aztán két nagyon durva nő levetette rólam a fémtárgyakat, betoltak a megszokott csőbe, *tegye már be a füldugóját!*, hatalmas kattogássorozatok, mégis elaludtam, félidőben megszúrtak a kontrasztanyaggal, visszatoltak, kivettek, *füldugót ki, cipőt fel, menjen már, szorít az idő, ma meg holnap igyon sok vizet*, próbáltam a büfében enni valamit, de hosszú volt a sor, meg jött a neurológusom is, *MRI-n volt? Fáj a feje, ugye?*, nem fájt, mégis elmenekültem, otthon aludtam egyet (napirendem példaadói az óvodások meg Churchill, aki úgy verte meg Hitlert, hogy minden nap Hankey Bannistert ivott, napközben pedig mindig aludt egy pizsamás órát az ágyában – mellszobra ott áll az asztalomon), aztán meg átmentem a csajomhoz, mert ilyenkor rosszul szoktam lenni, de most nem voltam, el is kergetett, *menjél már, figyelj a csattogásra, de én – azt hiszem – soha nem szartam még időt*, a leletet majd később küldik, de sohasem papírlapokon.

2023. 05. 18. • Ma azt mondanám el, hogy a BSZT ma az SZBK-ban volt (= a Borbarátok Szegedi Társaságának ülését a Szegedi Biológiai Kutató ebédlőjében tartottuk), a kóstolás tárgyául ezúttal a zöld veltelini adódott, átbicikliztem a Hídon meg a Ligeten, ezúttal a túrabiciklimet használtam, mert rossz az út, ráz, és a másik két biciklimnek vékonyabb a kereke, a túrakerékpárnak az a neve, hogy *Neuzer Ravenna*, a gép német lehet (bár a kapitalizmus réges-rég felfalta a nemzetek fogalmát), Ravennában pedig jártunk (a San Vitale-székesegyházban nem csupán a mozaikok a különösek, hanem a padló is, úgy hullámszik át egy másik világba, mint egy végeérhetetlen, kővé vált arab padlószőnyeg – bár most, hogy mondom, az talán egy másik római városban lehet), és amikor odaértem az SZBK-hoz, a portás azt mondta, *tegyem a kerőt a tartóba, de hát nincsen kulcsom, nem baj, majd legközelebb*, bent pedig azonnal megértettem, hogy én nem akarok többé ide járni, régen minden kóstoló (tudom, hogy ez szerinted túlzás, anyám, de mégiscsak:) *ima* volt, részesülés egy másként el nem érhető szellemiből, most meg a szakértők precizitása, rosszul, *előíz, korty-közép, utóíz*, ne már, *címkekóstolók akartok lenni, vagy mi van?*, pedig nem volt az rossz, amikor a JATE Dolgozói Klubjában ittunk, a kiöntőedények tartalmát meg összeöntöttük, aztán odaadtuk a hajléktalanoknak, *óriásküvé!*, mennyire örülhettek szegények, és jó volt arra gondolni, ezt a bort, bizony, a szekszárdi Vida-birtokon készítették, ittam én a címkét örömmel, most meg majd' minden tag istenhívó ugyan, mégse fogunk visszatérni az imához sose, mert (a közvetlen barátaimon kívül) sok a politikus, a kereskedő meg a náci, azok pedig nehezen imádkoznak az Úristenhez (mostanában afféle divat az istenhit, már bocsánat, édesanyám, mint ahogy te a melegség újszerű módját elképzeled), és pontosan ezt szeretném megírni az elnök úrnak is, olyan régi a neve, mint Istvánnak, a királynak, ide se írom, mert hát ő aztán nem tehet róla, hogy ez a keresztneve, bár, éppenséggel, ha nagyon akarja, megváltoztathatta volna.

2023. 05. 19. • Elmondanám neki, hátha örülne, hogy kaptam egy Szegedért emlékérmét, mégiscsak más ez, mint amikor negyven éve átköltöztem Szegedre, egy szál sporttáskával, Sartre *Egy vezér gyermekkor*a című regényével, személyvonaton, a díszes papíron viszont most az áll, hogy Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata a 3/2023 (II. 17.) Kgy. sz. határozat alapján ajándékozta ezt a medált az írónak, a városért végzett tevékenysége elismeréseként (a *Harmadik hídról* van szó, de pénz, ahogy mondani szokás, nem jár vele, csak

a szegyen), mellettem egy régi barát ül, őt a még FEB-ből ismerem (Felvételi Előkészítő Bizottság: mi voltunk a fényes és munkás-paraszt szellők legeslegutolsó svungocskája – a szervezet országos elnöke a rendszerváltás előtt öngyilkos lett, elkapkodta), kint ülünk a Városháza előtt, a betonon táncolnak a néptáncosok, a balettosok, ott zenél a színház zenekara, sok a rézfúvós, Dvořák, *Új világ szimfónia*, negyedik tétel, mi más, szerinte olyan az egész, mint egy modern cseh film, valamelyik hülye el fogja lopni a csülköt, és aztán vissza is viszi, a díjazottakat pedig egy pillanat alatt befalja a politika, megemészti, kiköpi (soha nem tudtalak rávenni benneteket arra, hogy szavazzatok, hiába vagyok ellenzéki, mert szerintetek Isten állítja és dönti a királyokat, igen, de kik által, kérdezem én, minek, minek), és aztán egy olyan ebéd vagy estebéd, aminél jobbat nem ettem ezen a mocskos Magyarországon, előétel, főétel, deszsert, aperitifnak rozépezsgő, aztán egy bonyolult olaszrizling, Vylyan-cuvée, majd zárásul némi édes szamorodni (hol tarthatják ezeket, majd később jól betörök, és összekarmolom az ajtót, ami mögött rejteznek, akár a hajléktalanok a ferenceseknél), talán el kellene mennünk, de nem tudom, azt hogyan kell, szerencsére a polgármester úr azonnal elküld minket, *köszönöm a látogatást*, kimegyünk a térre, borfesztivál van, iszunk valamit Thummerertől (sauvignon & merlot-cuvée, közepszerűnek minősíteném), aztán sietek haza, mert a kisfi-amra más vigyáz, nagyon szépen bánik az autista gyerekekkel, majdnem olyan szépen, mint én, de ez is olyan minek, minek (bár tudom, hogy szerinted általa az Isten meg akar tanítani nekem valamit, de vajon mi lehet az, mi, micsoda, miféle dolog?).

23. 05. 20. • Elmondánám neki, hogy hazamentünk Csabára Márkkal kettesben, ami (mint tudod) nehéz dolog, mert ahogyan kell, mögöttem ült, beszéjiztam, de nem láttam mindig, ő meg unta magát, levette a cipőjét, a zokniját, az utóbbiakat betömte a szájába, mert számára az ízlelés legális észlelésforma, néha az ürülékét is megeszi, ha hozzáfér, megeszi a papírpénzeimet, kifalja a mesekönyveiből az oldalakat, aztán utólag nagyon haragszik, amikor az adott rész hiányzik, mostanában agresszív is, harap és karmol, és hát egyáltalán nem szobatiszta, mindig vinnem kell magunkkal a bugyipelenkákat, *húszkilós, már iskolás, minek neki pelenka*, mondják a DM-ben, de legalább gyönyörű, a barátaim szerint annyira szép, mintha angyal lenne, a *Berlin felett az ég* idejétmúlt angyala fiatal korában (csodálatos film, 1987-ből, nem kellett látnod), *passzé* már az is, megállunk a szokott helyeken, veszünk sós négyest a péknél (a gyerek csakis kiflifeléseket, Tere Fere csokis kekszet eszik, és tiszta vizet iszik, üvegből vagy piros műanyag repohárból [SZIN 50 + tiszavirág = Szegedi Ifjúsági Napok, 2018. 08. 22–26.], ebédre meg sült krumpli vagy főtt tészta, valami piros öntettel), megtankolunk a Shell-kúton, Orosházán veszek egy kávé, műanyag pohárban, Csorváson is megállunk a zöldség-gyümölcsösben, és aztán Robika testvérem, Békéscsaba utolsó dűlője, de már belelóg a város, a lakókocsijából odalát a Nyugati Kertváros konyha-ebédlőibe (de hát ezt te is érzekelted, amikor itt jártál), átmegyünk Méhkerékre (mintha valami női testrészt lenne, olyan ez a név), öreg autók kiállítása (gondolhatod), aztán pedig az öcsém lecseréli a téli kerekeimet nyárira, keményen dolgozik, az eső is esik, félmeztelenül van, én meg csak nézek mellette, megtakarít nekem vagy húszezer forintot, de a hátsó kertrésszel már nem bír, zöldségeket akarna ott termesztetni, de mindig véresre tör a tenyerét a kapa, mondom neki (valamennyire talán helyetted is), hogy engedje el azt a területet, *engedd el, Robikám*, örül

a biztatásnak, aztán az őzcsaládról beszél, jönnek reggelente a régi tanyánk felől, lassan tartanak a vasútvonal melletti bozótos felé, és másnap újra, *mikor mentek vissza*, az öcsém sem érti, néha dob nekik répát, céklát, kisebb káposztafejeket.

23. 05. 24. • Beszámolnék neki arról, hogy hétfőn megtámadták a bankkártyámat, le akartak venni róla annyi dollárt, amennyi magyar forint volt rajta (nagyon szellemes barátaim szerint ne keressük tovább, a guruló dolláros magyar baloldal volt a tettes), emiatt aztán a bank letiltotta a számlámat, tíz nap múlva kapok új kártyát, aztán meg egy még újabbat, mert a jelenlegi június 23-án amúgy is lejár (kicsi, gonosz emberek, én meg szopok), mert *boomer* vagyok (nem értek a számítógépes világhoz, a lányaim szerint nekem még egy okostelefon is sok lenne, meg minek), most abból élek, hogy visszaváltottam a Prágából megmaradt harmincöt eurót és ezerhatszáz koronát = 37.015 HUF (tudom, hogy szerinted én két kézzel szórom azt a kurva pénzt, de ez nekem mégsem lesz sokáig elég), aztán pedig Zolika testvéremmel levelezek, mert találtam egy képet a Robikánál lévő hagyatékodban (anyaként ábrázol, a kicsi Boldikával, aki most a második exemmel él, de őt lehajtottad a fotóról), *Ezt a képet adjátok le az advent újságba, ha meghalok*, írod mellette egy 2011. novemberi papírlapon, amin van egy vers is, *Ha lesz sírkövem, az legyen ráírva:*

*Biztos a halál csak
Nem mindegy, hogy talál.
Bízd az életed Istenre,
Életed árát Krisztus megfizette,
Így biztos hazatalálsz.*

mi pedig végrehajtjuk az akarotodat (hiszen a szerettünk akarata éppen arra való, hogy végrehajtsuk, vagy ne hajtsuk végre, nem igaz?), lesz kép a lapban, általunk írt kísérszöveggel, Zolika pedig már véseti a verset a sírkőre, az anyósodék nyugszanak ott, meg te és az apánk, kicsi dobozokban, elhamvasztva (ezt nem mertem mondani, de én igazából nem tudom, helyes-e a halottak porrá égetése, a Nobel-díjas magyar író, Kertész Imre nem értett vele egyet [*erekcióm jelzésszerű*, emlékszel], szerinte a koncentrációs táborokból ered ez a különös és egyre jobban terjedő, borzalmas szokás).

23. 05. 28. • Ma este, 18.48-kor azt mondanám el neki, hogy a barátnőmet régóta bombázom azzal a kérdéssel, hogy *Helló, cica, van gazdád?*, de ő sohasem válaszolt, mert szerinte nem jutott eszébe semmi *szellemes*, de most azt felelte: *most már van*, és én nagyon örülök ennek, soha nem gondoltam volna, hogy hatvanévesen jön el ez a, mondjuk így, boldogság, mégpedig a szerelmi boldogság, másféle úgy sincs ezen a bolygón (te mikor voltál hatvan, édesanyám, 1998-ban, Aranykéz utcai gyilkosság + O1V első kormánya, ne tudjam meg, nem is tudtam, mégis annyi minden véget ért akkor), most meg Pünkösd van, adventistáéknál sohasem ünnepeltük, pedig szép ünnep, ekkor áradt ki a Szentlélek, Szarvasra megyünk, van ott egy szép ház, kettőt fogunk ott aludni, eddig tartott apám akciórádusza, messzebbre sohase indultunk, elmegyünk a vízig, a Bolza-kastély lépcsője lenyúlik a folyóig, Bódy Gábor *Psyché* című filmjében (nem kellett látnod, bár talán jó lett volna) talán itt sétál Pilinszky János Kazinczy Ferenc szerepében (egyiket sem kellett ismerned, bár talán jó lett

volna), verseket nyüszít, talán ez a pontos szó, állítólag az a régi nagy hibbantó is vékony hangon, vonyítva olvasott, a kastély előtt van egy tér, és a múzeummal szemben egy kicsi, méregdrága kocsmá, tájidegen, akár az akácfa: mérhetetlen árú üdítők, sörök és borok, teák és feketekávék, megfizethetetlen olasz és spanyol füstölt hússok és (ahogy te mondanád:) *töltelékáru*, s hozzájuk olyan péktermékek, amelyeneket én még sohasem láttam, tönkre fognak menni, ezt jósolnám, ebben az országban majdnem minden tönkremegy, a Pepi kert nyitva van, de másfél kilométernyi ember áll sorba jegyért, kell ez nekünk?, nem kell, inkább végigsétálunk a kákafoki holtág mentén, végig a nyaralóövezeten, másnap pedig elmegyünk Csabacsúdra, az egyik alaposan átalakított házat megtaláljuk, de Keresztmamáét nem (megkérdezhettém tőled, de már nem élsz, nem tudsz válaszolni, kiszámíthatatlan válaszaid, ha valahol, hát bennem élnek), aztán kimegyünk a temetőbe, nagyon szépen süt a nap, nem történik egyáltalán semmi, én mégis azt érzem, hogy valami fontos zajlik, jó emlék lesz belőle, nagyon sok dolog van benne, ha nem is tudnám megmondani, hogy melyek, talán majd később.

23. 05. 30. • Most pedig azt mondanám el, hogy korábban, Húsvétkor pedig Csongrádra mentünk el (ez van, anyám, ez van a *világban*, hogy amikor ünnep lenne, a legtöbb ember elmenekül valahová, elsősorban maga elől, hogy ne kelljen észrevennie: már megint nem érinti őt az örömnep), az ártéri nyaralóban töltöttünk el három éjszakát (lábakon álló kicsi villa, a konyha, a hálószoba és a fürdőszoba külön ajtóval nyílik, de van köztük egy barátságos terasz, és bár az egészség felemelte nagyon magasra a tulajdonos tulajdonosi rajongása, nem kell irigyelned ezt az ingatlant sem), ettünk, ittunk, kijártunk a part helyére, mert az majd csak a nyár végére alakul ki, amikor már senkinek se kell, de a kocsmák már álltak, szilvás unikumot ittunk meg unikum barrantát (pikoló már régen nincs), pohár Tuborg volt hozzájuk a kíséző (Ottlik Géza azt állítja *Buda* című regényében, hogy a pécsi sörfőzdében meg a koppenhágai Tuborg gyárban, *az esőfelhős magyar és dán égbolt alatt igazán kiváló a csörgedező apparátus*, bármi legyen is az – életedben nem olvastad ezt a könyvet, pedig most jól jönne, szép álmokat csinálna, de nem baj, lesz még rá idő), aztán meg bicikliztünk, végighajtottunk a gáton, be a városba, nincs már a Fekete Vár sehol, de a Fő utcán van használtruha-bolt, gyógynövény-szaküzlet meg patika, ahol végre tudtam venni magamnak szódbikarbónát, vásároltam vagy fél kilót, jó a gyomorégésre, eltart vagy fél évig (a szódbikarbónának rettenetes gyerekíze van, mintha ti mindenre ezt adták volna, meg sósborszeszt, csukamájolajat, kalciumtabletták helyett pedig házi tojások porrá tört héját, akkor még bent volt a padlásfeljáró a lakásban, azon járkáltunk fel és alá, miközben a hajamat nyírtad a kézi hajtású borotvával, hangosan kiabáltam, mert nagyon fáj, ez mind-mind benne van a szódbikarbóna ízében), és olcsón is adták, ahogyan olcsó volt a cukrászdában a fagyis és a feketekávé is, olcsó és nagyon-nagyon rossz, a fagyilaltot kehelyből ettük, hosszú kanállal (s nekem mégis az a régi baleset jut az eszembe, amikor szombaton délután kiesett a tölcseremből a kettős fagyis – az két gombóc, mert egy gombóc egy forint –, de aztán kapok még egy tölcserőt, de az már csak egygombócos); így mulat a magyar.

23. 06. 01. • És azt is elmondanám anyámnak, hogy szerelmes csajom tegnap adta le az anyagait a producereknek, Nyugatra pályáznak, mert erre a filmre itt nem kapnának semmit, az egész ügy hat hete kezdődött, amikor Bu-

dapesten voltunk, és a városban a szegedi biciklijekkel hajtottunk (nem kell aggódnod, dudaszó nélkül teltek a napok, pompásak a bicikliutak, meg az is lehet, hogy a fővárosi emberek nem akkora bunkók, mint a jaminaiak, vagy csak jobban megfélemlítették őket), ő elment a producerekhez, én pedig leültem a Rumbach és a Wesselényi sarkán egy kávézóba, megkezdtem a várakozást, megittam egy presszót, aztán meg több limonádét, különböző színűeket, Georges Simenon *Liberty bár* című könyvét olvastam, a regény a francia Riviérán játszódik, bizonyos értelemben a *Hajnali háztetők* végére emlékeztetett, jól éreztem magam, eltelt vagy három óra, egyáltalán semmi sem történt, csak Mairret faggatta a gonoszokat meg a nem gonoszokat Antibes-ban, Cannes-ban vagy valahol arra, a barátnőm a Károly körúton, én meg itt, nem gondolunk egymásra, mégis együtt vagyunk, én szurkolok neki, ő meg szeretné meginni a második kávéját, és aztán nem mond majd semmit, jégcsákánnyal kell kiverni belőle a számomra is fontos információkat (ezt a *'jégcsákányt'* csak azért mondom most, anyám, mert nagyon jól hangzik, és nem is lehet tudni, hogy pontosan mire vonatkozik: gasztronómiai eszköz vagy hegymászó felszerelés, alakatlan jégtömböket állít-e elő, vagy rögzít a zuhanás előtt), és aztán megjött, *minden el van intézve*, ezt mondta, csak ezt, mosolyogva, szerelemmel, mentünk a Nyugati pályaudvar felé, alantas módon a McDonald'sból vettük az ételt az útra (pedig az ottani enivaló egész egyszerűen elhervad, ha kihozod a helyről, de másnaposságra nagyon jó), valami miatt siettünk haza, még IC-n is hosszú az út, hiába vagyunk egy kupében, elterjeszkedve, szétszórva a holmikat, nehogy valaki bejöjjön, ott szoktak a megtörtént dolgok kicsikét letisztulni, aztán eltelt hat hét, alig találkoztunk, tegnap lett vége, valahogyan sikerült elkerülni, hogy a *flow* belefulladásba, a lány valamilyen módon kiverekedte magát addigi félelmeiből (nem vics, anyám, bazmeg, a művészet, már bocsánat a csúnya szóért).

23. 06. 06. • Ma talán arról beszélnék neki, hogy csodálatosan szép volt az idő Szegeden és az agglomerációjában ezen a hétvégén (agglomeráció: anyukám, ezt Jaminában régen úgy mondták, hogy *vidék*, onnan lehet *betelepülni* Csabára, mert a *vidékieknek* mindig a megyeszékhely a *fővárosuk*), vasárnap elindultam biciklivel Zolikáék felé Makóra, de Klárafalván eluntam, a bicikliút is véget ért, elindultam jobbra, Kübekháza felé, mindenki azt beszéli róla, mennyire gyönyörű, és tényleg, tó van a falu közepén, egy kör alakú téren, meg jelenkori kurtakocsmá, hatalmas katolikus templom, városháza és kispiac meg bolt, hat kilométer az út oda, alig bírom a szembeszelet, de menni kell, délután öttől foci, az út szélén jobbra döglött borz, akkora, mint egy jókora kutya, fel is van fúvódva, feszül a bőre, gyorsan otthagynom, nehogy felrobbanjon itt nekem, irány Kübekháza, ülök a tavacska partján, sört iszom (a mélyhűtőből vettem elő, még tartja a benti hideget), rálátok az általános iskolára, az intézmények meg a házak közötti üres helyek teszik a várost, bár Kübek csak község, regényt írok a vízparton (minden intézményből jönne egy figura, nők és férfiak, öregek és fiatalok, főnökök és alárendeltek, vegyest, a régmúltból elő-előbukkanna Karl Johann Friedrich von Kübeck, bécsi adminisztrátor, a falu névadója, a valóságban sohasem járt itt, lenne valami bonyolult, mindenkit átfogó konfliktus közöttük, lelkesen írnám, bár Mészöly mindent elért előlünk az ő kisvárosi regényében, a *Megbocsátásban* [kisregény, nagyon szép, ha akarod, felolvashatom neked, két óra, ha lenne]), aztán laposra taposom a sörösdobozomat, elindulok hazafelé, hosszú és rossz állagú az út, alig lehet menni rajta, de Szeged külte-

rületén hirtelen feljavul, Kübeknek erre már tényleg nincsen pénze (a regényben történne is itt valamiféle baleset), Újszentiván, Szőreg (benézek Balogékhoz, hoztam nekik bort, de nincsenek itthon, bedugom nekik az esőcsatornába), Újszeged, Oskola utca, az emberek esznek, isznak, viszik a gyereket a játszótérre, nem értem őket (volt egy jugó kosárlabdás haverom, az se értette, *mindig kell nekik valami, sörfesztivál, borfesztivál, szarfesztivál, különben nem isznak*), negyven kilcsi, beírom a naptáramba, soha többé elő nem veszem.

06. 09. • Ma talán arról lenne szó, hogy a fiamnak milyen szép a neve, az állapota pedig változatlan, továbbra is megeszi a könyveit, aztán nagyon sír, amikor hiányoznak belőle a lapok, számára az ízelet még mindig legitim érzékszerv (talán helyes is ez így, kiket nyalok én, hát azokat, akiket nagyon szeretek, téged is nyaltalak, meg masszroztam a bokádat, amitől eszelősen neveltél, és a nevetésedben volt talán némi szexuális vágy is, bár te ezt most azonnal kihúznád innen), az anyja már nem nagyon bírja, nem bírja az autizmust, és igaza is van, összejtbeültetésre készülnek, Svájc a legdrágább, messze is van, és ott elsősorban rákos kisgyerekekre specializálódtak, Bécs közelebb van, de az is nagyon drága, és elsősorban izombetegségekkel foglalkoznak, Pozsony van a legközelebb, az a legolcsóbb, értenek az autizmushoz, és van egy szegedi szülő, aki szerint ott magyarul is lehet beszélni, és a műtét után a gyermek állapotában majdnem minden megváltozott, az összejt pedig olyan dolog, mely még nem specializálódott, akármi lehet belőle, olyasvalami, mint a környezete, beépül, én meg voltaképpen nem is nagyon tudom, hogy az autizmus, az autizmus spektrum mi is lenne, de elolvastam egy jó nagy könyvet, és abban az volt, hogy az autizmussal élő embernek voltaképpen nincsen agya, vagy van, de a jobb meg a bal félteke alig-alig kommunikál, benézel a fülén, átlátsz a koponyán, hát, ide segíthetnének be az összejtek, de garancia nincsen, csak ez a vak remény, még jó, hogy vannak összejtbankok, az első exem pedig azt állítja, hogy ne harcoljak a másodikkal, ha intézetbe akarná adni a gyereket, ne harcoljak az utolsó vérig, hiszen hát az a fiú általában nála van, ne pofázzak, engedjem el, és talán az se mindegy, hogy Svájcban bankok sejtjeit használják, Bécsben elvetélt magzatokét, Pozsonyban meg fiatalon meghalt emberekét (nagyon bonyolult ez az ügy, alapvetően meghaladja a morális felkészültségemet, talán az élők többet számítanak, de ez se biztos, jó lenne megbeszelnünk, de hát te meghaltál, és bár ha jól odafigyelek, válaszolsz néha, meglepő és különös dolgokat, de mi van, ha most éppen nem felelsz, csak meghallgatsz, és figyeled, hogy vajon miképpen válaszolok, ahogy a gimnáziumi években tetted).

06. 10. • Elmondanám neki, hogy hazamentünk Robikához, kimentünk a piacra, erőstúróért (főtt házitésztára kell szórni, savanyú dinnyét kell hozzá enni, legfinomabb a friss zöldbaleves után, ahogyan te csináltad a nyári hetek szerdáin), aztán kimentünk a temetőbe, megkerestük a sírokat, és a neved alá kiragasztottuk az általad odaszánt verset (az aranyozott műanyag táblácskát Zolika készítette el, Robika hozta a ragasztót, eszelősen drága, és erős, mint az Epokitt, az illata is olyan, terhes anyák nagyon szerethetnék, kiszívhatnák a tubusból, 210 g, elég is lenne, Robika bekeni a fekete hátoldalt, fixen áll, akár a cövek, nem mozdul egyáltalán), ezenfelül az AdventInfo 2023. május 27-i számában, az utolsó lapon megjelent a portréd és a gyászjelentésed is, Zolika szövegével (*Szilasi Pálné sz.: Hidvégi Éva Gizella 1938–2022 – Békéscsábán [a Tabáni temetőben] 2022. december 15-én búcsúztunk a feltámadás biztos*

reménységében édesanyánktól, a Békéscsabai Gyülekezet 54 éven át hűséges tagjától. Búcsúztatása alkalmával drs. Fenyvesi Péter Pál és Simon Csaba lelkészek Isten Igéjével bátorították a résztvevő családtagokat, rokonokat és hittestvéreket. Szüleink – édesapánk és édesanyánk – emlékéit szeretettel és Krisztus iránti hitben őrizzük meg. Gyermekei: László, Zoltán és Róbert – a képről lehajtottuk a csecsemőt, csak te maradtál, egy született anya, amint elmereng, nézi azt a borzasztó nyíregyházi falat, *darvadozik*, mert az akkori menyé egy lusta dög, ezt a képet akartad magadról, az egyetlen igazi tevékenységedről, az egyetlen igazi közösséged lapjában), még szerencse, hogy két fekete-fehér képedet, életed végén, utólag megszínezttem, az egyiket olyan négyéves lehetsz, mosolyogsz, belenevetsz a kamerába, mosol, 1942 lehet, de a Pozsonyi utcában csak a béke, a másikon a Franklin utcában vagyunk, a nappaliban, ülsz az ágyon, kezdedben Zolika, én melletted állok, feszítek, látszik az akkor még le nem bontott kályha meg a régi bejárat a spájzba, már el is felejtettem őket, csak álomban jönnek elő, de itt még a helyükön vannak, és mindennek olyan a színe, mint régen, pedig a színezést nem is én csináltam, hanem egy kiszámíthatatlan, bár kötelezően választható algoritmus.

06. 14. • Ma cseresznyét szedtünk Deszken, a gyülekezet udvarán (te talán még nem jártál ott, jól karbantartott kicsi házikó, bent van a Kisterem meg a mosdó, lehetnek vagy tízen, de ők vették maguknak a helyet, mindenféle külső támogatás nélkül, a fiatalok Sándorfalvára járnak), néhány nagy ágat letört a vihar, mi azokat szedegetjük a testvéremmel, ő közben apánkat idézgeti („*Tedd le azt az ásót, édes fiam, menjél vissza olvasni, a Jóisten megáldjon*”, én meg röhögök kínomban, mert te is tudod, hogy apánk is utálta a fizikai munkát, nagyon kerülte), a lányok pedig fönt vannak a fán (könnyebbek is, ugye, meg őket, ki tudja, miért, valahogy jobban érdekli a fára mászás, a gyermekkori gyakorlat meg annak az emléke, nem sokat beszélgetnek, mindketten szófukarok, az egyik paraszti, a másik városi módon), megtelik három kosár, szakajtó meg doboz, a lányok nem jönnek le a fáról, mi meg a testvéremmel lepusztítottuk a cseresznyefa ágát, csendben átszökünk a szomszédba, a szerb iskolába és tájházba, csak az utóbbit nézzük meg, majdnem olyan gazdag, mint a csabai szlovák tájház a Garay utcában, eszünkbe is jut, bár eleve is ott volt, nagyapánk halála, leesett a cseresznyefáról Soványéknál (ez a te őstörténeted, és ezért nem tartottad kegyesnek, hanem kifejezetten kegyetlennek az *eutanázia* nevű mesterséges halált, hiszen hát negyven napig haldoklott, de a végére megtért, megtért az a nagyhangú, kemény ember, és hát hogyan térhetett volna meg, ha előtte megöljük, mondogattad mindig), ácsorogtunk ott Deszken, a szerbek tájházában, tájszobájában, az ismeretlen és gyönyörű tárgyak között, aztán jött egy tanárnőféleség, és egy *segíthetek valamiben*-nel finoman elkergetett minket, aztán elosztottuk a cseresznyét, kimentünk a testvéremék saját kertjébe, begyűjtöttük a hagymát, a fokhagymát meg a bébirépát (lehet, hogy a testvérem szeret minket, erre a te életedben soha nem gondoltam), aztán kimentünk Újszegedre a mamához, megkapta a cseresznye egyharmadát, nagyon örült neki, ebédet is kaptunk, de aztán talán túl sokat ettem a brüsszeli csokikból – fekete, sós karamell, fehér, narancsos –, eszembe is jutott a rettenetes Vili bácsi, *nem sajnálom tőled, de ne egyél többet, mert a végén még megárt.*

06. 17. • Ma elmentünk a Vajdaságba, de induláskor kiderült, hogy nincs nálam a személyi igazolványom, mert bent hagytam a bankban, amikor *másod-*

szorra is elvették a kártyámat, odahajtottunk, zárva volt, hazamentünk, és lehoztam a *friss* útlevelemet (én lettem a Hónap Hülyéje, akárcsak a cirkuszi medvéket utánzó testvérem, amikor leesett a gördülő szalmahengerről, és kitérte a bordáit), a határon viszont várni kellett két és fél órát abban az eszelős melegben, hülyéskedtünk, marhászkodtunk, de két és fél óra mégiscsak nagyon hosszú idő, és félelmetes is, mint a közép-európai határok általában (emlékszel, amikor Kassára utaztunk, a Keletiben hozzánk lépett egy katonatiszt, és eligazított bennünket a nagy Budapesten, ti pedig biztosak voltatok benne, hogy ő egy angyal, *küldött hozzánk a Jóisten egy segítő angyalt*, álruhában, pedig lehet, hogy egy olyan katona volt, aki járt már korábban a századával odakint, ki tudhatja), aztán Magyarokanizsa, nyolcezer lelkes kisváros, hatalmas, régi házak, akkora kapukkal, hogy még a teve vagy akár a zsiráf is átmehetne rajta a feje lehajtása nélkül, belül pedig csudálatos, füves udvarok, eszelős, számomra teljesen ismeretlen fákkal és bokrokkal, néhol kicsike tavak is vannak, meg magaska dombok, mesterségesek, fűvel borítva, be is mentünk az egyikbe, lehettünk már vagy negyvenen, ott várt bennünket egy Párizsba szakadt táncművész, aki hirtelen hazatért, odakint várta a kerti tiszafák összenövését, és aztán azok hirtelen össze is nőttek, itt lakik, ebben a jókora, U-alakú épületben, vagy inkább annak az udvarán, cigarettázik és iszik, és közben halványan meséli az életét, nemcsak a múltat, az eljövendőt is, és hogy az ő táncához, táncszínházához nem csupán a táncban kell otthon lennie, hanem majdnem mindenben, azért olvas olyan sokat, meg a komolyzene, meg a képek, meg a filmek, ez neki az anyaggyűjtés, aztán meg majd csak kipörög belőle valami, vagy nem, csoda ez az ember, de Magyarországon nem érvényesülhet, nem baj, majd csak elmennek, nem érdekesek (jaj, tudom én, hogy szegények voltunk, fölösleges lett volna erőltetni, de mégiscsak sajnálom, drága anyám, hogy csak egyetlenegyszer hagyta el ezt a nyomorult országot, okos vagy, mi mindent kérdezhettél volna).

06. 19. • A testvérem ma fölhívott, és szeretettel köszöntött a születésnapomon, ami, ugyebár, január elsején van, és én tudtam, hogy ezen a napon a te születésnapod van, ma lennél nyolcvanöt, csodálatos nap, néha ájtóttól ilyenkor Szegedre, megtaláltál az Auditorium Maximum előtt, ijedten ejtettem el a cigarettámat, próbáltad nem észrevenni, aztán sétáltunk, és a Honvéd tér mellett az *ajzószereimről* beszélgettünk, de hát valójában csak a kávéról volt szó, aztán kikísértelek a vasútállomásra, integettem is neked, és amikor elmentél, újra meg újra rájöttem, hogy már megint nem kérdeztem meg, hogyan is születtél, milyenek voltak a körülmények, de azt azért tudtam, hogy otthon születtél, a Pozsonyi utca 50. alatt, orvos nem látott, egy szülésznő vezette a szülést 1938 nyarán, már csak két és fél hónap van hátra, és elkezdődik a világháború (gyönyörű az arcukon a bőrük, olyan szép és tiszta, mint a kisbabák feneke, ezt mondogattad mindig a bábákról, rákenik azt a burkolatot, ami a csecsemőt borítja, *magukra kenik a magzatmázat, attól olyan gyönyörűek*), nem tudtam, hogyan neveltek, de azt tudtam, hogy volt egy nővéred, aki néhány napon meghalt, láttam a sírját a jaminai evangélikus temetőben, a gyerekek sírjai között, csak azért is azt a nevet kaptad, mint ő, *velem aztán nem fog kibaszni az a kurva Isten*, mondta apád, a rendőrfőhadnagy, aki csak később vált hívóvé, a halálos ágyán, és amikor nyolcvanéves lettél, megkérdeztem tőled, hogy milyen lehet ennyi idősen lenni, hiszen akkor már hat évvel idősebb voltál annál, mint anyád, amikor meghalt, és te azt válaszoltad, könnyes szemmel, hogy *nem em-*

lékszem, fiam, már egyáltalán nem emlékszem rá, és én ettől nagyon megrettentem, hiszen hát a halála után te egy egész évig böjtöltél, egyik szombaton sem ettél, és most, 2018-ban már nem emlékszel rá, mégsem emlékszel, ki esett a fejedből, én meg ezt az egészet talán csak azért írom, hogy velem ez ne történhessen meg, ez az én gyászom, ha lehet ilyet mondani, nem akarlak elfelejteni, nem akarlak, pedig hát a gyász eredménye éppen az, hogy visszamehetünk oda, ahol a gyászolásra még nem volt szükség, visszamehetünk a legelőjére – de aztán, gondolom, mégiscsak bekövetkezik a felejtés.

06. 21. • Alighanem kevés lehet a gyomorsavam, emiatt otthon is gyártom a savanyú uborkát, majdnem mindent tudok az előállításáról (*a netről főzöl, nem értem én ezt*), de néha-néha mégiscsak fölhívtalak, akár napközben is, hogy halljam azt a kibaszott hangodat, ami élőben annyira idegesített, mert majdnem teljesen siket voltál, már ne is haragudj, és megkérdeztem, hogy mennyi uborkához mennyi víz kell, mennyi ecet és hány fokos, mennyi cukor, só, bors és babérlevél, tegyék-e bele szegfűszeget (*hú, attól aztán tényleg nagyon finom lesz*), meg hát hogy meddig kell főzni, és hogy felszeleteljem-e előzőleg, gyönyörű dolog volt ez, visszamehettél abba a korszakunkba, amikor még mindent elmagyarázhattál nekem, örültél, lobogott a hangod, neveltél is, és aztán persze rákérdeztem a tőtikére is, betöltöm a darált húst a szőlő májusi levelébe, leöntöm édes pöszméteszósszal, különösen finom, erdélyi étel, de aztán csak vittem neked, *meglepetés!*, mert te nagyon szeretted, felidézte neked a Pozsonyi utcát, a menekültekkel meg a betelepülőkkel, karácsony előtt pedig a töltött káposzta kezdett el nagyon érdekelni, pedig ott az útjaink már régen szétváltak, te kimostad a savanyú káposztát, rizst használtál, meg tettél bele rántást, és volt benne friss káposzta is, én meg vettem egy jó adag savanyú káposztát, abba tettem a (szerinted:) *malackákat*, amikben előre megfőzött köles volt, ahogyan a székelyek valójában csinálják, és az egészet betettem a sütőbe, hadd rotyogjon órákig, majd rá az a rengeteg tejföl, és aztán az ünnepen (27-én mentünk, mert akkor van a testvérem születésnapja) a töltött káposzták háziversenye az Életfa otthonban, általában én nyertem, hiába tagadtad, mégsem tértél át soha az én módszeremre, soha nem tértél át semmire, amit én találtam ki, finom modorú, de nagyon kemény asszony voltál, ha akartad, ha nem, bevezettél engem a nők különös kegyetlenségeibe (*ennek ez az egy módja van*, ahogy apánk szokta mondani, megalázva, vékony hangon, rólad), nem tudom, milyen ember lettem volna, ha te nem vagy ilyen, ha nem emeled az egész családot a szocializmus fölé, föl a magasba, a könyvek meg a magaságos Úristen felé, ha nem töltöd és üríted az embereidet ennyire szépen és veszélyesen.

06. 23. • És egyszer voltatok nálam is, megnéztétek a lakásomat a Dóm téren, apám odaült az íróasztalomhoz, ami a Fogadalmi templomra néz, és azt mondta, hogy olyan ez, annyira gazdag a felszereltségem, mint egy úrhajóban, hasítunk előre, meglátta a képernyőben az ablakra helyezett ablakot, nevetett is, amikor pedig átmentünk Makóra, nagyon rosszul lett, a látogatás után a testvérem vitte haza Csabára, és az utolsó kanyarnál apám bele is hányt az autóba, alig lehetett kitakarítani, hetekig búzlótt a kocsi, és aztán nemsokára meg is halt az az idegennek mindvégig megmaradt férfi, de most inkább azt akarom elmondani, hogy nagyon sajnálom, amiért te nem jártál nálam egyedül, kettesben lettünk volna, megnéztük volna a nappalit (dolgozószoba & tévészo-

ba), mellette a hosszúkás szobát, ami szintén a Dómra néz, és szintén tele van tömve könyvvel, a degeszre rakott konyhát & ebédlőt, meg a hálószobát, ami régen a lányomé volt, de lassan kiszorítottuk onnan minden nyomát, már a fehér szekrényeit is elvittük, két szivacson alszunk, azokban az ágyakban voltak, amiket szintén eltávolítottunk, a két szivacson van egy fedőszivacs, azon meg egy gumírozott lepedő, olyan az egész, mint egy (tudom, hogy ez szerinted – blaszfém – túlzás, de mégis:) *oltár*, mellette a bal oldalon egy kiszuperált szánkó (lomtalanításkor szereztük be, a helyét a lányaim találták meg, lerakó asztalként funkcionál, meg hát gyönyörű is, és felidézi azt az estét, amikor a Franklin utcán egészen a sorompóig húztam a gimnáziumi szerelmemet, aztán meg vissza, te pedig házilig készítetted el a majonézt az apró gombakon-zervhez, csudálatos volt, én pedig azt képzeltem, hogy az egész életem ilyen lesz: szánkózás, majonézes gomba, folyamatos szex; nem ilyen lett, de a kis faszánkó mégis ennek a dolognak az emléke, jele, ha lehet ilyet mondani: *legalább a kudarc az enyém* [© az én szerelmetes Danyi Zoltánom]), és aztán leülnénk az ikeás bőrdíványomra, és akárcsak otthon, nézegetnénk a képeinket, vagy százszor annyi van itt, mint a Franklin utcában volt, de a szűrés után mégiscsak ugyanannyi, egy kis kartondoboznyi, vagy annyi sem, valami miatt mégsem merednek ki olyan szigorúan az időből, mint azok a régi fekete-fehérek.

06. 25. • Mindenről be akarok számolni neked, anyám, mindenről, ami az életemben meg a fejemben zajlik, ezért azokról a dolgokról is, amik – szerintem – csak a fejemben történtek meg, amikor nem tudtam nyelni, a hipnotizőröm azt mondta, *vetítsd ki magad elé, ide, erre a falra, segíteni fog, nem mélyebb látás ez, mint amikor kibámulsz a vonatból*, és most, amikor Pestre mentem, és az IC-n háttal ültem a menetiránynak, Ferihegy környékén hirtelen feltűnt egy hatalmas repülő, nagyon lassan ereszkedett lefelé, párhuzamosan ment a vonattal, csak ellenkező irányba, egyre hangosabban nyeste a sínek melletti erdősávot, az ablakokban üvöltő és imádkozó arcok, tudják, hogy nemsokára mind meg fognak halni (ilyenkor mindenki istenhívő, azt mondják), rettentő ez az aratás, alig lehet látni, de a gép egyre lassabban repül, lelassítják a fák, amiket le kell nyírnia, a levelek, az ágak, a vesszők, a lombkorona, a törzs, a gyökerek (ezek a általános iskolai környezetismeret-tankönyvem szavai, valahonnan előbújtak), lassul a repülőgép, nyíródik a teste, már lent jár, a fák tövénél, nemsokára felrobban az egész, és én nem is értem, hogy miért látom még mindig, hiszen hát ellenkező irányba haladunk, mintha a vonat a repülőgép mellett állna, haladna vele hátra, pedig az a masina se mozog, csak a fák estek neki, süpedésében, azok zilálják, önmaguk feláldozásával, a (kiskorunkban így mondtuk:) *göpszaj* vastestét, ami már a földet szántja, robbanni fog, robbanni fog, de aztán hirtelen véget ér az egész jelenet, a repülő eltűnik az ordítva imádkozó emberekkel, a vonat robog tovább, a kiírás szerint 121 km/h a sebességünk, velem szemben (a te szavad:) egy *kikímélt* nő ül, régen nem utazott, tíz évvel lehet fiatalabb nálad, szépen fel van öltözve, minden ruhadarabja zöld és fehér, a lábán szandál, a lábfeje is szép, de a bal oldalon, a cipő szíjai közül csöppet kikandikál a kisujja, szép kis ujjacska, el nem tudom képzelni, hogyan nyírja le ez a szép, öreg nő a körmét, aligha élhet egyedül, de ez a kilógás, a struktúrának ez a különös anomáliája nagyon idegesít, még a végén rászólok, *asszonyom, kilóg a szandáljából a kislábujja, tegye már vissza*, de aztán jön Cegléd, összeszedi a cuccait, elköszön, lassan, de nagyon korán, odamegy az ajtóhoz, és én csak ekkor térek majd magamhoz.